

Vlarema 8 – verder naar een gesloten kringloop

VLAREMA 8 is één van de meer omvattende wijzigingen van VLAREMA. Het voert ons een stapje verder naar de circulaire economie en naar meer en efficiëntere recyclage. In de volgende paragrafen worden een aantal facetten toegelicht.

Situering

De aanpassingen brengen tal van bepalingen in overeenstemming met de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen (Richtlijn 2018/851), de Richtlijn havenontvangstvoorzieningen voor afvalafgifte van schepen (Richtlijn 2019/883) en een aantal recente (maritieme) IMO-richtsnoeren. Het materialendecreet is reeds aangepast op 26 februari 2021 (BS 01/04/2021).

Gescheiden inzameling en recyclage van afvalstoffen bevorderen

Bedrijven moeten minstens zo goed als burgers in staat zijn om hun afval te scheiden. Recycleerbare fracties horen niet thuis in het bedrijfsrestafval. De sorteerplicht van 24 verschillende afvalfracties is niet nieuw. Verschillende aanpassingen moeten de gescheiden inzameling en recyclage van afvalstoffen wel bevorderen:

¹ Op basis van de nieuwe erkenning van Fost Plus voor de blauwe zak, staat de P uit PMD niet langer voor enkel plastic flessen en flacons, maar voor alle plasticverpakking. PMD voor bedrijven bestaat dan uit plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons van producten die door werknemers genuttigd worden op het bedrijf (verpakkingen bestemd voor gebruik door huishoudens of vergelijkbaar bedrijfsmatig gebruik).

Huishoudelijk plasticafval dat geen verpakking is, mag nog niet in de blauwe zak. En naast gevaarlijk afval, wat logisch is, is blijft er nog één vervuilende plasticsoort die niet in de blauwe zak mag: het EPS of piepschuim, dat in veel voeding- en niet-voedingsverpakking voorkomt.

- de definitie van PMD-afval is verruimd zodat de gescheiden inzameling van alle (met huishoudelijk afval vergelijkbare) plastic verpakkingen verplicht wordt¹;
- een algemene verplichting voor het gescheiden aanbieden of lokaal composteren van bioafval van huishoudens én bedrijven (vanaf 31 december 2023)²;
- een verbod op het mengen van afvaloliën met verschillende eigenschappen indien dit nadelig is voor de recyclage of regeneratie;
- de invoering van meer verduidelijkende regels die gelden voor de inzamelaars van bedrijfsrestafval (IHM's) en voor de verwerkers die dit bedrijfsrestafval aanvaarden. Ze moeten het afval checken vooraleer het te aanvaarden. Afvalinzamelaars mogen meteen weigeren om restafval mee te nemen als het te veel recycleerbaar materiaal bevat. Als ze gevaarlijk afval opmerken, moeten ze dit zelfs weigeren. In andere gevallen mogen ze slecht gesorteerd afval meenemen om het bij hen op het bedrijf uit te sorteren, maar dan moeten ze dat wel als overtreding melden aan de overheid;

De nieuwe regels zijn opgenomen in een nieuwe afdeling 5.5 van VLAREM. Voor bedrijven leiden ze concreet tot een aanpassing van: de gescheiden inzameling (zie hoger), het contract tussen de IHM en de producent van het bedrijfsrestafval (ook wel het

Voor bedrijfsafval zijn folies en metaalafval ook verplicht apart in te zamelen. Best is om naargelang de hoeveelheden met uw IHM te bespreken welke afvalstromen op welke manier worden ingezameld en alle inzamelrecipiënten van duidelijke instructies te voorzien.

2 Dit betreft een omzetting uit de Kaderrichtlijn afval. Bioafval omvat: biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens, kantoren, restaurants, groothandel, kantines en cateringfaciliteiten en winkels en vergelijkbare afvalstoffen van de levensmiddelenindustrie.

VLAREMA-contract genoemd), een verbod op niet-transparante restafvalzakken groter dan 60 l vanaf 1 januari 2022 en op alle restafvalzakken vanaf 1 januari 2023 (enkel indien opgehaald in containers, niet voor individuele zakken).

De IHM moet de bedrijven actief informeren over de sorteerplicht, visuele controles uitvoeren en een non-conformiteitenregister bijhouden.

Afgedankte batterijen en accu's

Voor batterijen die opnieuw op de markt worden gebracht in dezelfde of een nieuwe toepassing en niet langer als een afvalstof worden beschouwd na een voorbereiding op hergebruik, wordt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid ingevuld via de aanvaardingsplicht. Daarbij wordt degene die de batterijen na de voorbereiding op hergebruik opnieuw op de markt brengt, beschouwd als de producent (uitzondering indien een batterij rechtstreeks zonder voorbereiding op hergebruik opnieuw op de markt komt).

Digitalisering afvaltransportdocumenten

Vanaf 1 januari 2023 moeten alle identificatieformulieren bij afvaltransporten digitaal zijn. Nu worden die nog op papier aangemaakt. Tijdens de komende twee jaren hebben dienstverleners de mogelijkheid om hun systemen voor het afleveren van digitale identificatieformulieren te laten goedkeuren door de OVAM. Via 'slimme weegbruggen' kunnen dan de effectief gewogen hoeveelheden op een digitale manier naar de OVAM doorstromen.

OVAM ontwikkelt daartoe een nieuwe tool voor gegevensinzameling, -validatie en -ontsluiting, MATIS.

³ Een sloopopvolgingsplan is vereist bij:

1° sloop-, renovatie- of ontmantelingswerken bij gebouwen waarvoor een omgevingsvergunning vereist is en waarvan het totale bouwvolume groter is dan 1000 m³ voor alle niet-residentiële gebouwen waarop de vergunning betrekking heeft, of groter dan 5000 m³ voor alle in hoofdzaak residentiële gebouwen, met

Verplichte sloopopvolging

Voor de afbraak van grote niet-residentiële gebouwen was het al langer verplicht om een *sloopopvolgingsplan* op te stellen.

Nu maakt de Vlaamse regering vanaf 1 juli 2022 de volledige sloopopvolging door een sloopbeheersorganisatie verplicht voor grote werven³. De bouwheer moet dus niet alleen een opvolgingsplan opstellen, maar ook een verplichte traceerbaarheidsprocedure volgen.

Sloopopvolging is een kwaliteitssysteem met als doel te komen tot gerecycleerde granulaten van een betere kwaliteit en met een hogere waarde, en dus beter inpasbaar in de circulaire economie.

Actieplan Asbestafbouw

Asbestattest verplicht?

Het verplichte asbestinventarisatieattest bij verkoop komt er in de loop van 2022. Hiernaast moet iedere gebouweigenaar (volgens het asbestdecreet van 29 maart 2019) ten laatste op 31 december 2031 over een geldig asbestinventarisatieattest bezitten.

Bij verhuur moet de eigenaar een kopie bezorgen aan de (nieuwe) huurders.

In het materialendecreet van 26 februari (BS 1 april 2021) werd reeds vastgelegd: een geldig attest is vereist bij overdracht, een afzonderlijke asbestinventaris is nodig per wooneenheid én steeds apart voor de gemeenschappelijke delen.

Dit besluit legt het inspectieprotocol en de erkenningen vast. Hierover komen ook nog verdere besluiten, die ook zullen bepalen wat de exacte datum

uitzondering van eengezinswoningen, waarop de vergunning betrekking heeft;

2° sloop-, renovatie- of ontmantelingswerken in het kader van infrastructuurwerken waarvoor een omgevingsvergunning vereist is en waarvan het volume groter is dan 250 m³ en onderhoudswerken aan infrastructuur waarvoor een omgevingsvergunning vereist is en waarvan het volume groter is dan 250 m³.

van inwerkingtreding is. Deze is ten vroegste 1 maart en uiterlijk 1 juli 2022.

Gecertificeerde deskundigen

Een asbestinventarisatieattest kan alleen worden opgemaakt door een gecertificeerde 'asbestdeskundige inventarisatie'.

Het 'inspectieprotocol asbestinventarisatie' van OVAM bevat de standaardprocedure die gecertificeerde asbestdeskundigen moeten volgen om op een correcte manier een geldige asbestinventaris op te maken.

Een asbestinventarisatieattest is 10 jaar geldig, tenzij de toestand wijzigt (bijvoorbeeld als er nieuwe asbesthoudende materialen zijn aangetroffen).

Een asbestinventarisatieattest is niet verplicht voor constructies met een grondoppervlakte kleiner dan 20m².

Andere

Zelfbeoordeling van einde-afvalstoffen

Wie bepaalde materialen of beoogde grondstoffen als grondstof wil gebruiken (voorheen 'secundaire grondstof'), heeft hiervoor een grondstofverklaring nodig. Vaak is onduidelijk wanneer een materiaal een afvalstof is en wanneer niet meer. Voor materialen waarvoor geen Europese en geen specifieke criteria bestaan, kan de houder van het materiaal op basis van een zelfbeoordeling beslissen of het materiaal beschouwd kan worden als een grondstof. De zelfbeoordeling moet gebeuren volgens een handleiding van OVAM. Deze beoordeling moet ook ter beschikking zijn voor de afdeling Handhaving.

Teneinde vergissingen en fraude uit te sluiten, komt er vanaf 1 januari 2022 ook een rechtstreekse transfer van de gegevens van monsterneming en analyse tussen het erkende laboratorium en OVAM.

Producenten verantwoordelijk voor oude matrassen

Via de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid worden inzamel- en recyclagedoelstellingen voor matrassen ingevoerd, die gradueel strenger zullen

worden. Particulieren kunnen (droge) oude matrassen afleveren op het recyclagepark, bedrijven en instellingen (ziekenhuizen,...) dienen zoals voor ander afval beroep te doen op een inzamelaar. Indien gekozen wordt voor een inzamelaar die samenwerkt met Valumat, heb je als bedrijf of instelling recht op de Valumat-premie.

Havenontvangstvoorzieningen voor afvalafgifte van schepen.

In navolging van de Europese richtlijn 2019/883 wordt een nieuwe onderafdeling '5.2.10. Afval van schepen van de zeevaart' toegevoegd. De beheerder van de haven zorgt voor de beschikbaarheid van havenontvangstvoorzieningen. Hij stelt daarvoor een plan op, dat door OVAM wordt goedgekeurd. De afgifte van de afvalstoffen, de bijdragen in de kosten, de inspectie, e.d. worden in deze afdeling geregeld. Ook de bijhorende definities worden opgenomen in dit besluit.

Schepen kunnen voor de opvolging o.m. beroep doen op GISIS. GISIS is het 'Global Integrated Shipping Information System' dat door de IMO (International Maritime Organisation) is opgezet.

Invoegetreding

VLAREMA 8 is goedgekeurd op 2 juli en gepubliceerd op 17 augustus 2021. Tenzij anders vermeld zijn de nieuwe bepalingen van toepassing vanaf 27 augustus 2021.

Inlichtingen

Voor verdere info en/of invulling kan u steeds terecht bij Antea Group.

Geert T'Kindt +32 (0)498 90 27 47

Geert.tkindt@anteagroup.be

Marleen Verbruggen +32 (0)3 221 55 26

marleen.verbruggen@anteagroup.be

